

Ezechiel 34:15-16.20-24 (Čtení: Jan 10:11-16)

„Hospodin jest můj pastýř, nebudu míti nedostatku. Na pastvách zelených pase mne, k vodám tichým mne přivodí.“ – Jaké je to být pastýřem, to dneska ví už málokdo. Nevím o žádném dítěti široko daleko, které by ještě dnes bylo každé ráno než jde do školy posíláno pást třeba husy. („Když jsem husy pásala zimou jsem se třásala, teď už husy nepasem, zimou už se netřesem.“) Pást ovce je taky už dost ojedinělost. - Nedal by se tedy pastýř v těchto biblických textech, jen tak zkusmo, nahradit nějakou jinou obvyklejší profesí, někým víc současným? Specifikem pasení stáda ovcí bylo prý, že pastýř ovce vedl, nebyl to teda žádný cowboy. Ovce jsou plaché, s bičem a lasem by u nich moc nepořídil. Ale koho znají, na koho si zvyknou, ke komu získají důvěru, za tím jdou – ovce se nechají vést pastýřem. Co by tomu tak dnes odpovídalo? Mohli bychom říct: Hospodin jest můj šéf, nebo snad: můj manažer, můj řidič, můj politik, nebo: můj průvodce ...? Někdo, kdo mě dokáže bezpečně vést, za kým mohu jít, komu se dá věřit, komu naslouchám. Nechat se vést se už taky asi moc nenosí. Projít si vším sám, sám si to ozkoušet, najít si svou cestu a svůj způsob. Taky kdo moc radí, bývá často otravný.

Ezechielovo kázání, které jsme slyšeli, užívá také obrazu pastýře a ovcí. Ezechiel vyřizuje Hospodinovo slovo: *„Hle, já sám budu pást své ovce.“* Reakce na to, jak žalostně tehdy vypadal Boží lid: jako ovce, které nemají skutečného pastýře. Těm, kteří stáli v čele a měli se o něj starat, šlo jen o vlastní zájmy a o vlastní prospěch. A proto Pán Bůh slíbil, že o své ovce bude pečovat sám a své stádo svěří tomu, kdo nebude sloužit sobě, ale jemu samému: *„Ustanovím nad nimi jednoho pastýře, který je bude pást, svého služebníka. Ten je bude pást a bude jejich pastýřem.“*

Nespolehlivost a pochybná úroveň těch, co vedou, těch, kteří stojí v čele, není nějakou zapadlou dávno minulou zkušeností. Mohli bychom si i dnes stěžovat. Avšak to není záměr Ezechielova kázání. Kritika nespolehlivých pastýřů – to by bylo málo. Ezechiel říká: Hospodin to sám vezme do ruky. Dá nám někoho, kdo na to stačí, kdo bude přesvědčivý, získá si naši důvěru. Jeho vedení bude opravdu službou, která bude k užítku. Povede nás, nebo-li: půjde před námi, bude se na nás ohlížet, dá nám odpočinout, zlomeniny ováže, rány vyčistí, nemocné posílí, zběhlé přivede zpět, ztracené vypátrá. Nepůjde na nás se lstí, nebude se snažit nás oklamat. Nebudete pro něj jen stádo. Osloví vás, bude s vámi mluvit.

Víra v dobrého pastýře byla odpradáвна vyznáním církve. Jdeme za tím, jenž chce pro člověka bezpečí a pokoj. Čerstvé vody a zelené nivy v životě – tento pokoj vnímali výhradně jako dar Boží, který si nedokážeme zprostředkovat sami.

O tento pokoj lze přijít. Někdy se vytratí, bývá to nepříjemné i smutné. Kolem je neklid, který nás nějak pohltí, vcucne. Přesto je možné zakoušet obdarování pokoje i uprostřed dnešního nepokojného, uspěchaného a nepřehledného světa. Neklid kolem nás sice nezmizí jako nějakým Božím kouzlem, ale nemusíme jej sami napořád mít ve svém nitru. Naopak můžeme tento Boží darovaný pokoj, aspoň jeho špetku, přinášet do svého okolí. Nejen prostředí ovlivňuje rozpoložení lidského nitra, ale i to, co máme uvnitř, ovlivňuje naše bezprostřední okolí.

Přece však nadále platí, že ty úplně nejzelenější nivy a nejtišší vody jsou stále teprve před námi. Žádný samozvaný pastýř nás k nim nedovede. Zaručené sliby, jistoty na počkání, životní úroveň bez velkých nákladů – nic z toho se těm opravdovým pastvinám zeleným nepodobá.

Bůh dává dobrou pastvu. Pase a soudí. Takhle to řekne Ezechiel ve jménu Božím: „*Budu je pást a soudit. Vykonám soud mezi ovci a ovci.*“ – To nezní už tak poeticky jako: „*Hospodin jest můj pastýř nebudu míti nedostatku.*“ – Možná by Ezechielovo kázání bylo obecně přijatelnější, kdyby zůstal u té kritiky pastýřů - vůdců, lidí v čele. Že by se měl soud týkat i nás, kteří jsme dole, v řadě, bez velkých možností, bez funkcí? To snad ne. Oni nahoře za to můžou. – Prý nikoliv, soud Hospodinův probíhá i uvnitř stáda, uvnitř lidu. Všichni máme odpovědnost.

Ale hned je třeba připomenout a zdůraznit, kdo vykoná soud. „Já“, praví Hospodin. Nikdo jiný. Nikdo jiný vás ani mě soudit nebude. Ani šéf, ani soused, ani matka, ani otec, ani naše děti, ani farář, ani synodní senior. Soud nad našimi životy nikomu z nich svěřen není. Pozor, nikomu - tzn. ale ani naše vlastní svědomí nás nebude definitivně soudit. Ani moje svědomí mi nedává konečnou odpověď. Hospodin praví má poslední slovo. A svěřuje ho jedinému svému pastýři, Ježíši Kristu. Tomu, který i pro nás šel cestou až na kříž. Který zůstal při svém lidu, usiluje o pokoj a vede k poznání Hospodina.

Pastýř zraněné obvazuje, nemocné posiluje, po zaplašených pátrá, avšak tučnou a silnou zahladí. Pase i soudí. Pečuje i vede k odpovědnosti. Potěšuje i tříbí. Jen on na to má právo od Boha.

Kde se tu berou a co znamenají ty tučné a silné ovce? Ztučnělá asi nepotřebuje ošetřit a obvazovat (spíš potřebuje dietu). Na jiném místě v bibli proroci mluví o tuku v souvislosti se srdcem. O ztučnělém srdci. Obaleném nepřístupným. Nejde z něj nic ven a nic se do něj nedostane. Pokoj, nepokoj, klid, neklid – je před tím izolované. Tukem obalené srdce má za to, že nepotřebuje slyšet pastýřův hlas. Navíc ty tučnosrdcaté ovce mají i široké plece, kterými vytlačují slabší ovečky z pastvy a trkají svými rohy kolem sebe, jak jsme četli. Rohatou, útočící ovci bychom normálně asi nenašli. Jakési ovce s duší býka. Je to obraz nás lidí. Jakási nenormální ovce, která se považuje za velké silné zvíře.

Myslím si, že to, jestli je člověk spíš tou tučnou rohatou či naopak tou slabou ovci, to určuje jeho vlastní sebepochopení. Neboli: Jak se ovce (člověk) kouká sama na sebe. Jestliže vidí jen svou sílu, a svojí duchaplnost, pak je jak ta nenormální ovce. Jestliže však vnímá svoji slabost před Bohem, svoji závislost na druhých, na lásce, víře, naději, kterou dostává, pak je tou slabou ovečkou. Ta si však nemusí vůbec zoufat, protože pastýř je na její straně (je mu milá) a nenechá ji padnout na ovčí ústa.

Proč je Ježíš dobrý pastýř – ten jediný vyvolený Boží služebník? Na to lze nalézt odpověď v evangeliích. V Ježíšově příběhu a v jeho slovech nacházíme ujištění, že to, co by pro nás samotné bylo nedosažitelné, na co jsme opravdu slabí – to nám on zpřístupňuje. Vztah k Bohu. A z toho plyne i ujištění pro naši víru: Dobrý pastýř, Kristus, nám neřekne nikdy, že náš život nemá cenu, že náš vztah k Bohu Otci je nemožný. Dobrý pastýř nám tento vztah dává jako nikým nezrušitelné právo.

Ježíš je pastýřem s nímž můžeme spolehnout na to, že i když bude naše odvaha k životu všelijakým utrpením znovu pohřbívána, Bůh nám tuto odvahu opět vzkřísí k životu. Nemusíme se bát o smysl svého života, nemusíme se vzájemně trkat a postrkovat plecemi, protože to nejcennější jsme již dostali od něj. Přijmeme-li tuto základní jistotu víry od dobrého pastýře, od Krista, určitě pak i kolem sebe uvidíme nějaké lidi, kteří nás dokáží podobně jako jakýsi pastýři provést třeba neschůdným úsekem cesty, dokáží upokojit, povzbudit. Můžeme jít s nimi pospolu, nebo klidně i za nimi v zákrytu, nechat se chvíli vést a mít z toho užitek i potěšení.